

ג. ולענין מחלף יוה"כ משמע דווקא שבת לא יוה"כ ועתה חולין יד ע"א ובי' יורד סי' י"א משמע דווקא שבת הא יוה"כ לא הוי מומר לכה"ת אמנם בשמ"ח סי' ב' סט"ז כ' דמשמע באה"ע קב"ג דיוה"כ בשבת והנה אמת נכון הדבר באה"ע קב"ג ס"ה בהג"ה כ' בודון בשבת ויוה"כ ה"ז במ"ל מ"ע ועתה ובי' ש' אות ח' וי"א וז' ואי"ה לקב"ג יבואר זה, והנה בשבת אם חילף בלאו דמחמר או בע"ז בלאו כגון מנשק וכדומה ע"רם פ"ג מה' עכ"רם ה"ז צ"ע אם הוי מומר לכה"ת וממשיך התכ"ש בסי' ב' דומיא דמנסך משמע ה"ז לא, ונחזור למה שהתחלנו כי פלא בעיני דומר חילול יוה"כ מומר לכה"ת והמעם דמחלף שבת מעיד עדות שקר שלא נה הקב"ה ח"ו ל"ש ביוה"כ ואם נאמר דמומר פסול לגט מטעם דאינו כותב לישמה וספק הוי שהרי הרב אומר כן בב"ש באה"ע סי' קכ"ג אות ה' יע"ש, דמומר המעם דכותב אדעתא דנפשי, ואפשר ספק הוי ואיקמה אישה בחזקה ולכך במ"ל הגמ', וא"כ י"ל דיוה"כ חמיר בעיני העולם מכל' וחשוד דחמור חשוד לקל' ושמא אין כותב לישמה לא דוודאי הוי מומר לכה"ת ועיין בגמ' פשוט שם כתב דמומר ודאי עיי"ש וצ"ע בשו"ב במ"א כ"ט ובפרי"ש שם:

ד. והנה בפרי"ש לאריה ח"ש במ"א אות ח' כתבנו מענין זה וראוי להעתיקו פה בתוס' דברים כי מומר לכה"ת: או שבת וע"ז כעכ"רם אעפ"כ נעשה שליח כי כן קיי"ל באה"ע מומר וגירש ע"י שליח הולכה ובגמ' פשוט קב"ג שם פקפק בזה והביא דיעות ד"א מומר לאו בכ"ל בני ברית הוא (ג) (עאריה ביהמ"ז כו') ולכתחילה

מי באר

(ג) עארי"ה ביהמ"ז כו', היינו דמח"א סי' קפ"ט סק"א כתב דכשיש מומר בבית יאמר בני ברית להוליא את המומר ובכ"ז אכן הסוד חולק עליו ע"ש, והנה ראיתי בתפ"ר חלקם יואל קמח חמו"מ סי' ב' הביא רא"י דמומר נקרא בן ברית, דהרי רבא ב"ז ז' בורר ד' כ"ז סובר דמומר להכניס כשר לעדות הגם דמבואר במשנה פ"ק דב"ק ד' י"ד ע"כ דפדים בעינן בני חורין ובני ברית, ואם מומר להכניס אינו בכלל בני ברית איך מכשירו רבא, אלא ע"כ דמומר מיקרי בן ברית עכ"מ, ובאמת דבריו נפלאו, דא"כ דלרצא ההכרח לומר דס"ל דמומר להכניס הוא בכלל ב"ב כיון דמכשירו לעדות אכל הלא אכן לא פסקין כרבא רק בא"י, דמומר להכניס פסול לעדות וא"כ י"ל דאינו בכלל ב"ב, וכן מחבאר בהדיא בר"ן ריש חולין דלרדיון מומר להכניס שחיטתו פסולה אפילו בע"ג ור"א ששקט יפה משום דהוי כעכ"רם גמור עיי"ש, ועיין חב"ש סי' ב' סהק"ז כ"כ בהדיא, דלרצא כיון דמכשירי לעדות לא חשוב כעכ"רם, אכל לדיון דלא קיי"ל כרבא הוי כעכ"רם ממש ולא הוי בר זביחה, א"כ י"ל נמי דלא הוי בכלל ב"ב, ואין מאן רא"י כלל, אך הביא שם רא"י מח"י ישנים יומא ד' כ"ז ע"א ד"ה עשרה, דגר שבידו לחקן עלמו מיד ב"ב קרינא ב"י אף דגירי אריות הם ע"ש, א"כ הדין מומר, אכן ברא"י וז' ככר קדמו במשפט שלי' בקונטרס משמרת שלי' סי' קפ"ח אות א' אף הביא שם רא"י להיפוך מחו"ס ע"ז כ"ז ע"א ד"ה איבא בינייהו, דמומר לערלות מיהו בר שמינת ברית הוא כו' ומוכח דמומר לכה"ת לאו בר ברית הוא, עוד הביא שם הסו"כ ריש ויקרא דסיים שם ילאו מומרים שאינם מקבלי ברית כו' נראה מזה דמומר לאו בר ברית הוא עיי"ש:

והנה בגמ' סק"ט האריך כאן בענין אם מומר בר שליחות הוא וכ' להביא רא"י דמומר בר שליחות הוא מהא דנחלקו הרמ"א והש"ך בחומ"ס סי' שפ"ח סעי' ט"ז לענין מסור שדינו כמומר אי אמרינן ב"י אשלר"ע, משמע דמ"מ בר שליחות הוא, דא"כ אף אי הוי אמרי" ב"י ישלר"ע לא ה"י מייחב שולחו כמשי"כ הו"י ב"י ד' י' ע"כ ד"ה אשה ועבר וכ"כ הרשב"א בח"י לב"ק ד' י"א ע"א ד"ה אשלר"ע, וז"ל קשיא דילמא דהוי שליח טובים, וי"ל דאין שליחות לעכ"רם כו' עכ"ל, אך שוב הביא כנגד זה דברי המוס' בשבועות ד' ג' ע"א ד"ה על הזקן כתבו דהוי מלי למימר בב"מ ד' י' ע"כ דא"כ איש דאמר לקטן או לעכ"רם אקף לי גדול כו' משמע מדבריהם דהיכי דשלר"ע גס ע"י שליח קטן וככרי חייב, א"כ לפ"ז אין רא"י מרמ"א וס"ך בסי' שפ"ח הר"ל דמומר בר שליחות הוא, דשא"פ דהוי לדבר עבירה וכו' לא בעינן שיהי' בר שליחות והאריך שם בזה עיי"ש:

והנה גוף ראיתו קלושה דהרי דעת הרשב"א בחשונה וסמ"ס ק' המחבר ביו"ד סי' קי"ט סעי' י' דמסור שחיטתו כשירה, והגם דרמ"א בסי' ב' הביא ב' דיעות, אכל כפי הגר"א פסקו שם הש"ך ורש"ל כהרשב"א ע"ש בשד"ס סק"ז וא"כ כיון דשחיטתו כשירה לא הוי כמומר לכה"ת והוי בכלל בר ברית ומש"ה הוי בר שליחות, אכן בגוף ענין זה היבא דשי"ך שליחות לדבר עבירה אי בעינן בר שליחות או לא דמחוס' נראה דסמרי עלמס כנ"ל

לח ס"ל כספרי דרריש מואשמה רק מגז"ש דחטא חטא יליף מעילה מתרומה וא"כ אי לא הוי כתיב אג"ל, הוי ילפינן איפכא תרומה ממעילה דאין שליחות כקושיות הגר"א ב"ה:
אבן לפי דבריו הג"ל קושיא חדא מתורגמת בירך חברתה, דהא ר"ש דריש טעמא דקרא, א"כ אף דיש קרא מיוחד דאשגלד"ע אעפ"כ הטעם הוא דדברי הרב כו', א"כ במעילה דהוא שוגג ולא ידע השליח לא שייך אשגלד"ע, ולא מצינן למילף מהא דאשגלד"ע, ושפיר מצינן למילף מחטא חטא מתרומה דיש שליח, ואין לומר דהוי מצינן למילף איפכא למילף תרומה ממעילה דאין שליח, דהא לר"ש גם במעילה י"ל דיש שליח ושפיר קשה אג"ל למ"ל, ולפ"ז אף אם ר"ש לית ליה דרש הספרי מואשמה רק מגז"ש דחטא חטא מתרומה אעפ"כ לא קשה קושיות הגר"א ב"ה כ"ל, ובה ניחא קושיא הג"ל למה מקשה הש"ס דווקא לר"ש הא י"ש עוד תנאים דס"ל י"ש קנין כו', ולהג"ל ניחא, דלשאר תנאים אין קושיא ד"ל דלא ס"ל כדרש הספרי מואשמה, וגם ס"ל דלא דרשי טעמא דקרא, א"כ איכא ילפותא במעילה דאין שליחות כמו שאר דבר עבירה, אך המה סוברים דגז"ש דחטא חטא מתרומה עדיף מלמילף משאר דבר עבירה, וא"כ לדידהו אינטריך שפיר אג"ל לרבות שליחות בתרומה דל"כ הוי ילפי איפכא חטא חטא תרומה ממעילה דאין שליחות, ומש"ה מקשו בש"ס דווקא לר"ש וכנ"ל ודו"ק:

דור לדין דיש הוכחה כנ"ל כיון דהרמב"ם ז"ל ס"ל דלא דרשי טעמא דקרא א"כ אמרי' בכל מקום אשגלד"ע אפילו אם לא ידע השליח כדעת הגמ"י והרמב"א הג"ל, א"כ עדיין קושיות החינוך הג"ל נלכדת, מדוע יתחייב המזהר לאחר לעשות פסל, הלא אשגלד"ע אפילו אם לא ידע השליח, לכן י"ש להוכיח מזה דהרמב"ם ז"ל סובר כדעת התוס' שבועות ד' ג' הג"ל דהיכא דשייך שליחות לר"ע חייב המשלח אף אם אין השליח חשוב בר שליחות, ולפ"ז י"ל דהרמב"ם ס"ל כאוקימתא דרבינא ב"מ ד' י' ע"ב, דהיכא דאין השליח בר חיובא מיתחייב שולחו, וא"כ י"ל דהרמב"ם ז"ל איירי במזהר לעכו"ם או לקטן לעשות פסל, דבה חייב המשלח כיון דלא שייך בזה אשגלד"ע, איברא דעת הרמב"ם ז"ל בפ"ט מה' מלכים ה' ב' דגם ב"ג אסור לעשות עורות א"כ הוי בר חיובא, אך משכחת לה בקטן, ואולי גם הא דאסור הרמב"ם ז"ל לעכו"ם לעשות עורות לא הוי אלא דרבנן, ועיין לח"מ פ"י מה' מלכים ה' ט' דגם ב"ב שייך איסור דרבנן, והעיר בזה במג"ח מזהר כ"ז, ויש ראיה קלה דהרי החינוך לא הזכיר דלא זה נוהג גם בב"ג, אך אין שום יסוד מזה דהרי גם במזהר כ"ח וכ"ט לא פרט זה ואולי דסמך עצמו על מה שהזכיר זה במזהר כ"ז דנוהג בב"ג, והע"ד להבין:

עוד ראיתי שיעה הסוברת כן, מהר"י אבובב ז"ל הוצא בשעמ"ק ב"מ ד' י' ע"ב וז"ל איכא בינייהו כהן וכו', יש לנקדק דילמא א"כ ישראל שאמר לעכו"ם לאי וגנוב כליו ורבים כאלה, ונאמר דה"ל שיש הבדלים אחרים אבל הגמרא נקט הגי' לפי שמביא בהם חידוש גדול והוא שאפילו שזה הישראל נראה כעובר משום לפ"ע אין לו עונש כלל עכ"ד, הרי דפשיטא ליה דהיכא דלאו בר חיובא דשייך לומר יגלד"ע, גם היכא דלאו בר שליחות אמרי' יגלד"ע דהרי נכרי לאו בר שליחות הוא, איברא דלכאוי דברי מהר"י אבובב אלו לאו דסמכא נינהו, דמאוד תמוהים המה כאשר תמה בם' לימודי ד' לימוד קפ"א, דהא ב"ג מזהרין על הגניבה בכלל גזל כדאיתא בסנהדרין ד' כ"ז כותי בכותי וכותי בישראל אסור, וא"כ בר חיובא הוא ולא מיתחייב שולחו, וגם תירוטו תמוה שחירן דהגמרא נקט הגי' שיש בהם חידוש שהישראל עובר משום לפ"ע כיון דב"ג מזהרין על הגניבה, אח"כ:

אבן לדעתי העני' יש להגדיר הנדק דמעיקרא מהר"י אבובב ז"ל, עפ"י דברי המג"ח מזהר רכ"ד אות ג' דתמה שם על החינוך דכ' סמך דלאו דלא תגנובו נוהג בזו"ג ולא כ' דכל באי שולס

כיון דגז"ש אינטריך לשאר דברים כו' עיי"ש, ולכאוי היא קושיא עמומה, ולדעתי העני' נראה בפשיטות ליישב קושיא זו ד"ל דדבר זה אם במעילה יגלד"ע או לא תליא בפלוגתא, אם דרשינן טעמא דקרא או לא דאם דרשי' א"כ אמרי' דטעמא דקרא משום דברי הרב כו', וא"כ זה שייך בידע השליח, שפיר אמרי' אשגלד"ע, אבל בלא ידע שפיר שייך שליחות אף לר"ע, וא"כ לפ"ז במעילה יגלד"ע כיון דלא ידע השליח, אבל אם לא דרשי' טעמא דקרא, א"כ כיון דמצינו, או מההוא, או לשיטת תוס' דב' כתובים הוי מיעוטא, ובלי שום טעם, א"כ אין לחלק בין ידע השליח או לא בכל מקום אשגלד"ע, א"כ גם במעילה אשגלד"ע, ולפ"ז י"ל דשטחיות הש"ס בקידושין אולא בשיטת הסוברים דדרשינן טעמא דקרא, ומש"ה נקטו בלשונם לתרין הא דשילח ביד פקח הפקח חייב ולא אמרי' שש"כ משום דש"כ דאשגלד"ע דאמרי' דברי הרב כו', היינו דזה טעמא דקרא, ושבו מקשו בש"ס ממעילה דנימא ג"כ דאשגלד"ע, ובה לא סייעו דברי הרב כו', כיון דמעילה הוא בשוגג ולא ידע השליח ולא שייך הטעם דדברי הרב כו', אלא כיון דעכ"פ מצינו דאשגלד"ע נהי דרשי' טעמא דקרא ובה לא שייך הטעם, עכ"פ מנ"ל דיש שליחות בזה, כיון דלא דמי לתרומה וגירושין ואיכא פירכא על מה הג' כדברי הפנ"י הג"ל, וע"ז תירצו בש"ס שפיר דילפינן חטא חטא מתרומה ועל גז"ש אין משיבין, ושבו לא קשה קושיות שהע"מ הג"ל דאף דילפי' מקרא דאשגלד"ע הא התם דרשי' טעמא דקרא כנ"ל:

וה"פ מיושב שפיר פיהמ"ש להרמב"ם והרע"ב הג"ל, דהרמב"ם לשיטתו דפסק בפ"ג מה' מלוה כמתני' דב"מ קט"ו ע"א דאלמנה בין עני' בין עשירה אין ממשכנין אותה ולא דרש טעמא דקרא עיי"ש בש"ס, ולפ"ז כיון דילפינן מקרא דאשגלד"ע ובלי שום טעם, א"כ אף בלא ידע השליח אמרי' ג"כ אשגלד"ע, א"כ גם במעילה איכא למילף דאשגלד"ע וגז"ש אינטריך לשאר דברים, ומש"ה הוכרחו להביא ילפותא אחרת מואשמה הנפש ההיא, ולא סגי להו בילפותא דש"ס מגז"ש כנ"ל, וא"ש:

ובה"פ יתיישב לי קושיא עמומה ומטו בה משמ"י דה"י ר' אברהם ברורא ז"ל, בהא דמסקו הש"ס בקידושין ואלא אחס גם אחס למ"ל, מה אחס בני ברית כו', והקשה מנ"ל לפי האמת מיתורא דאג"ל למעט ב"ב, דילמא אינטריך לגופי' להורות דיש שליחות בתרומה, ואין לומר הא יכולין למילף במה הג' מקדשים וגירושין, ז"ל לפי האמת, דמסיק גבי דבר עבירה סברת חזן דאשגלד"ע כו', א"כ גבי מעילה סברת חזן דאין שליח, וכתיב גז"ש דחטא חטא והוי ילפי' איפכא, דגבי תרומה אין שליח דילפינן תרומה חטא חטא ממעילה, וגז"ש אינו מיותר כדפרש"י שם בקידושין דלרוב דברים היא למורה וגז"ש עדיף ממה הג', לכך אינטריך גבי תרומה קרא מפורש דיש שליח דהיינו אג"ל, והשתא דכתיב קרא מפורש ילפי' איפכא מעילה מתרומה דגם במעילה יש שליח ומנ"ל למשטי' ב"ב ע"כ, ולהג"ל מיושב בפשיטות ד"ל דהשתא אולא הש"ס אליבא דהלכתא כרבנן דר"ש דלא דרשי' טעמא דקרא וא"כ גם בלא ידע השליח דלא שייך דברי הרב כו', ג"כ אשגלד"ע, וליכא למילף חטא חטא מתרומה דגז"ש אינטריך לשאר דברים כנ"ל וע"כ הא דבמעילה יש שליח, מטעם הספרי מואשמה הנפש ההיא וא"כ כיון דבמעילה יש שליחות מקרא דואשמה כו' א"כ אג"ל דגבי תרומה מיותר, וע"כ מה אחס ב"ב וי"ל דמכאן ה"י הוכחה להרמב"ם ז"ל דיש שליחות במעילה מפסוק ואשמה, כמוכן:

ובה"פ נתיישב לי עוד קושיא וכבר אמורה עם הספר אזר חזק בהא דמקשו הש"ס שם בקידושין ולר"ש דעכו"ם ליתי' בתרומה דנפשי' אג"ל למ"ל ולפירש"י ז"ל סובר ר"ש י"ש קנין לעכו"ם עיי"ש ובתוס', ומקשה הא י"ש עוד תנאים דס"ל י"ש קנין, ולמה נקט הש"ס דווקא לר"ש, אך י"ל דהנה הקשו עוד מאי מקשה הש"ס לר"ש אג"ל למ"ל, הא י"ל דילמא ר"ש

יש להחמיר יעיש, ולפי (ד) יש לספק בשלד'ע במומר מחייב שולחו דלא שייך דברי מי שומעין ולמש'כ הסמ'ע חר'ם קפ'ב ב' סברתי שלא ישמע' לי לא שייך במומר ופ'לוגתא ב'ם י' ע'ב כהן דאמר לישראל קרש' לי גרושה או איש דאמר לאשה אקפי' לי קטן י'ל דת'לא א'ם לפ'ע שייך ב'מי שאין שייך בו לאו זה דלמ'ד כ' שהשלי' לאו בר חיובא חייב שולחו דלא שייך דברי מי שומעין אע'ג דעובר השלי' ע' לפני עור א'ם נתקיים השליחות וכשי' דבירי שמים נתחייב שולחו ע'ין קידושין ט'ב א'כ דברי מי שומעין דסובר כה'ג לא שייך לפ'ע וההיא רב'ם י'ן ל'נזיר א'ף שהוא אין נזיר מ'ם שייך נב' א'לו ה'י נזיר ואי'ך סובר דלפ'ע שייך א'ף שאין שייך הלאו ג'י שלי' מ'ם עובר לפ'ע וא'כ אש'לד'ע דאמו לפ'ע לאו עבירה הוא ונמצא דבר זה במחלוקת שני' ועת'ם קפ'ב בהרב סע' א' בהג'ה ושי'ך ש'ם א'כ לפ'ע כה'ג ת'לא בפ'לוגתא זו, ולענין מכירת המ'ן בפסח ישראל

מי באר

בעה"ב לא אימטוט מזה ומוקמי' אסברא'דמהני ב'י כיון דלית' בדנפ'י אכל בדבר דלא שייך בעכו'ם כלל דמסברא לא מהני ב'י שליחות י'ל דגם בפועל לא מהני עכ'ד :

ועפ'י'ן ח' ע'ס קושיות השע'ה"מ ה'ל, דהש'ם דב'ק ה'ל דמיי'ר'י בנז'י בור דה'י רק מדרבנן כמ'ש'כ המל'ח בפ'כ מרולח, וי'ל דא'ן העכו'ם מ'ז'ים ע'ז וא'כ לית' בדנפ'י, ולכן לא מהני שליחות גם בפועל, א'ך כ' דעדי'ן יוק'סה על המח'א, דה'א גם במעק'ה לית' בדנפ'י, א'ך בקונטרס. משמרת שלי' ב'ס' קפ'ח אות ד' הונח לו עפ'י דברי הרוקם ס' ע'ס' ש'י דב'כ מ'ז'ים על מ'ז'ים מעק'ה, ול'ל דה'י א'כ'ז'ר' דשפ'יכ דמ'ס, א'כ גם מעק'ה לית' בדנפ'י, ומהני שליחות ע'י פועל, א'כ אין מ'כ'ן סמירה על המח'א, ולפי ה'ל י' ליישב קושיות הרי'ט אלג'ו ה'ל, דש'א'ם בעבד דלית' בדנפ'י, וא'כ גם מ'לד הסברא לא מהני ב'י שליחות, ומ'שה גם בעבד ופועל לא מהני ב'י שליחות, גם קושיות הסורח ה'ל מהר'אב'ד יתי'שב עפ'י ה'ל, וי'ל מהר'אב'ד לא ק'אמר אלא דלענין זכות ומוב שבמח'ן א'ך דלית' בדנפ'י וא'כ מ'לד הסברא לא מהני שליחות, עכ'ז בפועל ועבד אמר'י דידו כ'ד בעה"ב, ובזה עדי'ן מח'ן מ'סורא, והמעי'ן בשמ'ק יר'א'ה ד'ן משמעות הלשון וכן מביאר ש'ם בשמ'ק ב'מ ד' ל'ז דהרשב'א כ' בש'ם מהר'אב'ד דעבד לית' בתור'ם ש'אל'ה כיון דליכ' לית ל'י ממונ'א לאו'ש'לי וא'י ש'אל' אי'בו נמי לא חייב בשמ'לומ'ן כ'י עיי'ש, וא'כ לפ'ז בענין זכות ומוב במח'ן לא שייך העבד כלל לשי'ט מהר'אב'ד כיון דלית ל'י מח'ן, עכ'ז סובר מהר'אב'ד דאמר'י ידו כ'ד בעה"ב, אכל ב'א'סור'ה היכ'א דלא שייך בדנפ'י לא אמר'י דידו כ'ד בעה"ב, אכל היכ'א דשי'ך בדנפ'י גם ב'א'סור'ה יוד'ה מהר'אב'ד דידו כ'ד בעה"ב, וא'כ במעק'ה דשי'ך בדנפ'י לפ' דעת הרוקם ה'ל, גם מהר'אב'ד יוד'ה דמהני שליחות ע'י פועל ועבד וי'ש קיו'ם לדברי המח'א'פ ה'ל, ומעת'ה לפ'ז גם ברמב'ם פ'ג מעכו'ם ה'ל י'ל כן, דכיו'ן דרעת הרמב'ם דגם ב'ג מוזהר'ים ש'אל לעשות פסל, וכיו'ן דלית'א בדנפ'י דמ'לד הסברא מהני ב'י שליחות אלא דנתמעט מ'אג'א כ'ל, א'כ אמר'י דווק'א שלי' נתמעט אכל לא עבד ופועל דידו כ'ד בעה"ב כ'ל, וא'כ אין ר'א'י מדברי הרמב'ם דנ'אמר כ'ל דהי'כ דשי'ך שליחות לדבר עבירה לא בעי'ן שיהי' בר שליחות, דלעול'ם י'ל דבעי'ן בר שליחות וש'א'ני הס'ם דיד פועל כ'ד בעה"ב :

אבן חשבתי דרכי דא'ן דברי המח'א ה'ל מ'עלין ארוכה לת'ך דברי הרמב'ם ה'ל, דנהי דחיד'ש המח'א דכפועל א'ך דלא ה'י בר שליחות אמר'י דידו כ'ד בעה"ב, לא חיד'ש זה אלא היכ'א דלא ה'י בר שליחות, אכל לענין זה דנ'אמר ג'כ דלענין זה ידו כ'דו דישלד'ע ומחייב שולחו זה לא אמר'י, דסוף סוף שייך לומר דברי הרב כ'י, הכ'י בשב'ל ששכרו, הור'סה לעבור על ד'ח, ח'ס לומר כן, שוב ר'א'יכ'י ב'ר'ח ס'י מ'ה אות ד' כ'כ בפ'שיות והבי'א ר'א'י מ'שע'ה"מ ה'ל דהק'סה על המח'א מ'כ'ק מבור של ש'ני שותפ'ים דמשכ'ח'ם כששכרו פועל נכרי, ולמ'ה לא נקט פועל ישראל רק דכפועל ישרל'ע, אלא ע'כ דגם לדעת המח'א, לענין אש'לד'ע לא אמר'י דידו כ'דו, א'כ עדי'ן ק'סה קושיות החינוך על הרמב'ם פ'ג דעכו'ם ה'ל, ה'א אש'לד'ע, וע'כ כמ'ש'כ לעיל דמשכ'ח'ם ע'י קטן דלאו בר חיובא, וא'כ י'ש ר'א'י דהיכ'א דישלד'ע לא בעי'ן בר שליחות כ'ל :

(ד) י'ש לספק כ'י, היי'ט דבשלמ'א ח'ס נ'אמר דמומר לאו בר שליחות הוא, א'כ הגם דלא שייך לומר כ'ד דברי הרב

עולם מ'ז'ים, ומי'ך עפ'י ש'ם דב'מ דאמר'י דלא ל'ריך קר'א לגניבה דילפ'י מרבי'ם ואונ'א'ה, רק הפסוק א'לטר'ך ש'אל לננוכ ע'מ למיקט, א'כ ב'ג אי'נו מוזהר ע'י דהמורה לא אסר'ה אלא ח'ל'א משום גול מחמת שלוקח ממון חבירו א'כ בגב' ע'מ למיקט לא מיכ'פ' ח'ס גב' לעכו'ם ע'מ למיקט דווד'א אי'נו מוזהר ע'י אלא אפ'לו גב' לישראל דמבואר בסנהדרין משום דלערי', מ'מ ח'ס אין בו דין ממון כלל אי'נו מוזהר על ע'ר לחוד'י עכ'ד, ולפ'ז שפ'ר ק'אמר מהר'י א'נוכ'ב ז'ל דמשכ'ח'ם לה ב'ישראל דאמר לעכו'ם לא גנוכ' כל'ז ע'מ למיקט דכזה אין העכו'ם בר חיובא ומחייב שולחו, הד'ן לה'ל דמרמב'ם פ'ג מ'ה עכו'ם י'ש ר'א'י דסובר דהיכ'א דישלד'ע, שייך זה גם ח'ס אין השלי'ת בר שליחות :

אבן חשבתי דרכי לסמור ר'א'י זו עפ'י דברי המחנה אפר'ים כ'ה' שלוחין ס'י י'א' דכ' ש'ם כ'מי שרול'ה לעשות מעק'ה ע'י אומ'ן נכרי דיכול לכו'ך עליו דלעפ'י דא'ן שליחות לעכו'ם, מ'מ פועל ש'א'ני דידו כ'ד בעה"ב דשכירות ליומ' מ'כ'ר הוא וס'ל כעבד כנעני דאמר'י יד עבד כ'ד רבו כ'י עכ'ד, א'כ יתי'שב קושיות החינוך על הרמב'ם פ'ג דע'ז ה'ל בפ'שיות, דמיי'ר'י במ'ז'ים לעכו'ם ש'עשה לו פסל, היי'נו בשכירות דה'ל פועל דידו כ'ד בעה"ב, ומ'שה חייב המ'ז'ים דלא שייך כ'אן אש'לד'ע, וגם משום אין שליחות לעכו'ם, כיון דהוא פועל, א'כן דברי המח'א'פ ה'ל תמו'ס'ים כ'אשר תמ'ה עליו בשע'ה"מ ר'ש ה' סרומות מש'ם דב'ק ד'י ג'י ע'י'א דפריך הס'ם בור של ש'ני שותפ'ים היכ'א משכ'ח'ם לא ח'י דשו'ו שלי'ת ה'א אש'לד'ע וכ'י ש'ם בחידושי הרשב'א דליכ'א למימר דשו'ו שלי'ת נכרי דא'ן שליחות לעכו'ם כ'י, וא'ס נימ'א דפועל ש'א'ני דידו כ'ד בעה"ב א'כ משכ'ח'ם לה בור של ב'י שותפ'ין ששכרו פועל נכרי דידו כ'ד בעה"ב אלא מוכח דלא שייך עכ'ד, גם ב'ס'י תורת חסד ס'י מ'ה סוף אות ד' הש'יג על מח'א ה'ל, משי'טת מהר'אב'ד ז'ל הוב'א בשמ'ק ב'מ ד' ל'ז דמבואר דבר'יו דה'א דיד עבד כ'ד רבו לא שייך רק לענין ממונ'א, דלענין זכות ומוב שבמח'ן ה'י ידו כ'דו, אכל לענין א'סור'ה לא מהני כלל ה'א דידו כ'דו ושליחות חמ'ש בעי'ן, א'כ לענין מעק'ה לא מהני כלל ה'א דידו כ'דו, וא'ן לכו'ך כשעו'סה מעק'ה ע'י פועל נכרי א'ח'ד, עיי'ש סוף אות ד', גם בש'א'ו ש'יכ'ת ליו'ן ס'י כ'ג הש'יג על המח'א'פ ה'ל, גם ברי'ט אלג'ו ד' ל'ז הש'יג דא'ס כדעת המח'א, א'כ ה'א דאמר'י דא'ן העבד נעשה שלי'ת לקבל'ה לקבל ג'סה מ'יד בעלה, ע'כ ההכרח לומר דווק'א ש'א'ניו שלה, אכל בעבד שלה נעשה שלי'ת לקבל'ה א'ך דלית' בתור'ם ג'ס'ין כיון דידו כ'דו וב'א'ח'ת דעת הפוסק'ים לא כן הוא כ'י עיי'ש ש'ה'ריך :

ומעת'ה כיון דדברי המח'א נדחו שוב אין להטמ'ים ברמב'ם פ'ג דעכו'ם ה'ל דס'ל כוונ'ת' וי'ש קיו'ם לבר'ינו ה'ל, אול'ס ב'א'ח'ה עוד י'ש מקו'ם ב'רא'ש להעמיד דברי המח'א על ח'ל'ס, ולת'ך השנו'ם ה'ל, עפ'י דברי הג'און בספר משפט שלום ברי'ס ס'י קפ'ח, ד'ש לחלק, דווק'א במידי דלית' בעכו'ם, דמ'לד הסברא י'ל ד'ש שליחות וכד'א'ח'א בקידושין ד' מ'א ע'כ' ה'א למ'ל קר'א דא'ח'ס גם ח'ס'ה ה'א מדרבנ'א אר'י נפק'א כ'י אין העבד נעשה שלי'ת, ומ'שני דל'טר'ך סר'א עבד דלאו בר חיוב'ה הוא כלל אכל עכו'ם ה'א'ל וא'ח'י בתרומ'ה דנפ'ש'י כ'י אימ'א שלי'ת נמי עב'ד קמ'ל כ'י, הרי ד'א'י לאו מ'יעוט'א דמ'ה ח'ס'ם ב'כ'י ה'א דהיכ'א דלית' בדנפ'י מ'ז'י משוי' שלי'ת, ולכן א'ך דממעט מ'אג'א לא אימ'טוט רק שלי'ת, אכל פועל דידו כ'ד